

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารกลาง ส่วนอำนวยการ โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒-๓ ต.ป. ๕๖๙๗
ที่ ทส ๑๖๐๑.๑/ว ๕๑๑๔ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๘
เรื่อง ขอซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักร

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

รองอธิบดีกรมป่าไม้ทุกท่าน

ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ทุกท่าน

ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๑-๑๓

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

สำนักบริหารกลาง ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๒๓๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ขอซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติ ในราชอาณาจักร รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายสุขุม มิตตัสสา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

กรมป่าไม้
เลขที่ ป.ป. ๕๑๑๒
วันที่ ๐๙ ก.ย. ๒๕๕๘
เวลา

กรมป่าไม้
เลขที่ ๓๕๕๗๒
วันที่ ๐๙ ก.ย. ๒๕๕๘
เวลา

ส่วนอำนาจ
รับที่ ๕๓๓๓
วันที่ ๑๘ ก.ย. ๒๕๕๘

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๒๗๗

๗) สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักร
เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

ฝ่ายบริหารทั่วไป (สอ)
รับที่ ๒๐๘๓
วันที่ ๑๘ ก.ย. ๒๕๕๘

เนื่องจากพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๕ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการใช้ ชัก หรือแสดงธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย ซึ่งรวมถึงธงชาติไทยชนิดที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงไตรรงค์” ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติธงดังกล่าว ได้กำหนดลักษณะและสภาพโดยทั่วไปของธงชาติไทยดังกล่าวที่จะใช้ ชัก หรือแสดงว่าจะต้องมีสภาพดี เรียบร้อย ไม่ขาดวิน และสีไม่ซีดจนเกินควร รวมทั้งกำหนดวิธีปฏิบัติในการชักธงชาติโดยทั่วไปไว้ให้ถือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมด้วย

แต่โดยที่จากการตรวจสอบของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องปรากฏพบข้อร้องเรียนต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้งว่า มีหน่วยงานภาครัฐบางแห่งมิได้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นอย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น สำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักร สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยเคร่งครัดต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. ธงชาติ เป็นธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย ให้ปฏิบัติต้องดังกล่าวด้วยความเคารพ ไม่ดูถูกเหยียดหยามหรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียซึ่งเกียรติภูมิของประเทศไทยหรือชาติไทย
๒. ลักษณะและสภาพทั่วไปของธงชาติที่จะใช้ ชัก หรือแสดง จะต้องดี เรียบร้อย ไม่ขาดวิน และสีไม่ซีดจนเกินควร
๓. เสาคงที่จะใช้ ชัก หรือแสดงธงชาติจะมีขนาดสูง ต่ำ ใหญ่หรือเล็กเพียงไร ควรจะอยู่ ณ ที่ใด และจะใช้ผืนธงขนาดเท่าใดนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือผู้ปกครองสถานที่ที่จะพึงพิจารณาให้เหมาะสมเป็นสง่างามแก่อาคารสถานที่นั้น ๆ
๔. การชักธงชาติ ให้ปฏิบัติดังนี้
  - ๔.๑ ผู้มีหน้าที่ชักธงชาติต้องแต่งกายเรียบร้อย
  - ๔.๒ เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักธงขึ้น ให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักธงให้เรียบร้อย
  - ๔.๓ เมื่อถึงกำหนดเวลา ให้คลี่ธงชาติออกเต็มผืน แล้วดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ จนถึงสุดยอดเสาแล้วจึงผูกเชือกไว้ให้ตึงไม่ให้ธงลดต่ำลงมาจากเดิม
  - ๔.๔ เมื่อชักธงลงให้ดึงเชือกให้ธงชาติลงช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ และสายเชือกตึงจนถึง

ดำเนินการจากสืบเดิมก่อนชักขึ้น

(นายภูเลิศ กสิกรรม)
ผู้อำนวยการกองบริหารการ

สำเนา

- ๒ -

๔.๕ ในกรณีที่มีการบรรเลงเพลงชาติหรือมีสัญญาณในการชักธงขึ้นและลง จะต้องชักธงชาติขึ้นและลงให้ถึงจุดที่สุด พร้อมกับจบเพลงหรือสัญญาณนั้น ๆ

อนึ่ง กรณีที่ทางราชการประกาศให้ลดธงชาติครึ่งเสาให้ปฏิบัติในการชักธงขึ้นเช่นเดียวกับข้อ ๔.๑ ข้อ ๔.๒ และข้อ ๔.๓ เมื่อธงถึงยอดเสาแล้วจึงลดธงให้อยู่ในระดับความสูงประมาณสองในสามส่วนของความสูงของเสาธงนั้น และเมื่อจะชักธงลงให้ชักธงขึ้นจนถึงยอดเสาก่อนแล้วจึงชักธงลงตามข้อ ๔.๔ และข้อ ๔.๕ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสง่างามสมความภาคภูมิใจของทุกคนในชาติไทย

๕. การชักธงชาติในเวลาปกติ ณ อาคารสถานที่และที่ยานพาหนะของทางราชการในราชอาณาจักร ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๕.๑ อาคารสถานที่และยานพาหนะของราชการฝ่ายทหาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทหาร

๕.๒ อาคารสถานที่ราชการฝ่ายพลเรือน ให้ชักธงทุกหน่วยงาน กรณีที่มีสถานที่ราชการหลายหน่วยงานในบริเวณเดียวกัน จะสมควรชักธง ณ ที่ใดให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่นั้น ๆ จะตกลงกัน

๕.๓ อาคารสถานที่ราชการฝ่ายพลเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐาน การชักธงโดยการจัดตั้งเสาธงต่างหากจากตัวอาคารให้ได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการพระราชวัง

๕.๔ สถานศึกษาในสังกัดหรือในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการทุกประเภท ให้ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด แล้วแต่กรณี

๕.๕ เรือเดินทะเล ให้ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

๕.๖ เรือเดินในลำน้ำ ถ้าจะชักธงให้ชักไว้ที่ท้ายเรือ

๕.๗ ที่สาธารณสถานและอาคารสถานที่ของเอกชน ถ้าจะชักธงให้ปฏิบัติตามระเบียบโดย

อนุโลม

อนึ่ง ยานพาหนะอื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น โดยปกติไม่ควรชักธง

๖. กำหนดเวลาการชักธงชาติขึ้นและลง ให้ปฏิบัติดังนี้

ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐระดับธงชาติไว้ในสถานที่อันควรในบริเวณที่ทำการทุกวันและตลอดเวลา

นอกเหนือจากกรณีดังกล่าวข้างต้น หากต้องการให้มีการชักธงชาติขึ้นและลง ณ อาคารสถานที่หรือบริเวณใด โดยปกติให้เป็นไปตามกำหนดเวลาดังนี้

๖.๑ ชักขึ้นเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา

๖.๒ ชักลงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

สำหรับอาคารสถานที่และยานพาหนะฝ่ายทหาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทหาร ส่วนเรือเดินทะเลให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

๗. การดูแลรักษาธงชาติ ให้ปฏิบัติดังนี้

๗.๑ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการ หรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชักหรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ โดยเคร่งครัด

สำเนาถูกต้อง

(นายวุฒิเดช กสิกรรม)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำเนา

- ๓ -

๗.๒ ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การซั๊ก หรือการแสดงธงชาติ เก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๗.๓ การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ซั๊ก หรือแสดงในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้า ให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพ เมื่อถึงบริเวณหรือจุดที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออกเพื่อใช้ หรือแสดงต่อไป

๗.๔ การเชิญธงชาติที่จะใช้ ซั๊ก ไปยังเสาธง เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาแล้วให้ปฏิบัติตามข้อ ปฏิบัติเกี่ยวกับการซั๊กธงชาติ

๗.๕ การเชิญธงชาติจากบริเวณหรือจุดที่ใช้ ซั๊ก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษา ให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกับข้อ ๗.๔

ทั้งนี้ เพื่อให้มีการปฏิบัติแก่ธงชาติด้วยความเคารพ มิให้เสื่อมเสียเกียรติแก่ธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์และเกียรติภูมิ สำคัญของประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

เจริญ หน่อมม
แม่ไม่เดชะ

(นายสุksom นิตถ์ธธา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๕ ก.ย. ๕๖

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๓๑๑๗
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๘๙๖

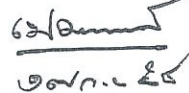
ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สพค.

แจ้งคือ (คุณหญิง) กิ่งแก้ว

(นางเปรมจิต พิมพ์พันธุ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

สงวนนาม
ต.ก.ก.

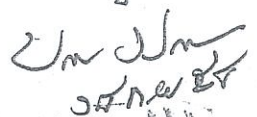

(นายสุksom นิตถ์ธธา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๑๓ ก.ย. ๕๖

ส่ง ฝ่ายบริหารทั่วไป

แจ้งในทุกหน่วย
เพื่อทราบและปฏิบัติตาม

(นางสุวนนุญา นนคำไถ่)
ผู้อำนวยการส่วนอำนาจการ

สำเนาถูกต้อง

(นางอนุชิต นนคำไถ่)

ผู้อำนวยการส่วนอำนาจการ

คุณปลัด
แจ้งในทุกหน่วย
เพื่อทราบและปฏิบัติตาม

๑๕/ ๕๖